

Konkursas „Mano žemėlapis Lietuvai“

2016 m. rugsėjo 2 d.
Vilnius

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Uždaroji akcinė bendrovė „Hnit-Baltic“, Ugdymo plėtotės centras ir Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto Kartografijos centras, skatindami gimtosios vietos, šalies, kaimyninių šalių, pasaulio pažinimą, siekdami sudominti geografinėmis informacinėmis sistemomis, jau trečius metus skelbia mokinių skaitmeninių žemėlapių konkursą.

II. KONKURSO TIKSLAI

2. **Konkurso tikslas** – gerinti gimtosios vietos, krašto, kaimyninių šalių ir viso pasaulio erdvinį pažinimą naudojant geografines informacines sistemas, kuriant skaitmeninius teminius žemėlapius ir jais dalijantis su kitais interneto erdvėje.
3. Konkurso tema skatina pasirinkti mastelį ir sritį, kuri būtų įdomi, prasminga, kurios atskleidimui padėtų žemėlapiai. Verta prisiminti, kad 2017 metai yra paskelbti tautinio kostiumo, reformacijos, piliakalnių, sporto metais. Mokiniai raginami tyrinėti ir pasakoti apie savo artimąją aplinką – savo mokyklos istoriją, rajono piliakalnius ar pilkapius su jų legendomis ir padavimais, pasidalinti išvalgomis apie tautinio kostiumo įvairovę ne tik Lietuvos regionuose, bet ir ES šalyse ar pasaulyje, atskleisti Rio olimpinių žaidynių geografiją, paieškoti įdomios informacijos apie žymiausius Lietuvos reformatus, jų gyvenimo ir darbo vietas, įtaką šalies gyvenimui.
4. **Siekama, kad mokiniai:**
 - išmokytų surinkti informaciją ir pateikti ją pasitelkiant skaitmeninį (-ius) žemėlapių (-ius) ir geografines informacines technologijas;
 - domėtusi savo aplinka, stebėtų ją ir fiksuotų pokyčius;
 - siektų išsikelti tikslo;
 - kūrybiškai atliktų užduotis;
 - ugdytusi kritinį ir erdvinį mąstymą.

III. KONKURSO DALYVIAI

5. Konkurse gali dalyvauti 6–12 klasių valstybinių ir nevalstybinių Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai.

IV. DARBŲ ATLIKIMO TECHNIKA

5. Darbas turi būti sukurtas naudojantis istorijas pasakojančių žemėlapių kūrimo įrankiais (jie pasiekiami internete adresu: <http://storymaps.arcgis.com/> (*Pastaba: žemėlapių kūrimo šablono aprašo kalba priklauso nuo interneto naršyklėje nustatytos kalbos. Jeigu žemėlapių naršyklėje pakeisite kalbą, tada žemėlapių kūrimo įrankiai ir aplinka bus lietuvių kalba*). Plačiau VII skyriuje.

V. DARBŲ ATLIKIMO IR PATEIKIMO TVARKA

6. Konkursas vyks nuo **2016 m. rugsėjo 5 d. iki 2017 m. sausio 27 d.** Darbai gali būti registruojami nuo konkurso paskelbimo datos iki 2017 m. sausio 20 d.
7. Darbus konkursui gali pateikti ne tik pavieniai mokiniai (6–12 klasių), bet ir kūrybinės grupės iki 3 žmonių. Rengiant darbą grupėje registruojamas vienas darbas, nurodomi visi bendraautoriai.
8. Konkurso dalyvis turi užpildyti anketą internete adresu http://www.hnit-baltic.lt/naujienos/zemelapiu_konkursas/.
9. Sukurtas skaitmeninis žemėlapis (žemėlapiu paremtas pasakojimas) turi būti interaktyvus, papildytas tekstu, iliustracijomis, video medžiaga ir kt..
10. Sukurtas žemėlapis turi būti pasiekiamas viešai.
11. Kiekviename darbe turi būti nurodytas darbo pavadinimas, autoriaus (-ių) vardas (-ai) ir pavardė (-ės), klasė, mokyklos pavadinimas, data.

VI. VERTINIMO KRITERIJAI

12. Kiekvienas konkurso dalyvis privalo tvarkingai užpildyti dalyvio registracijos anketą;
13. Anketoje turi būti pateikta žemėlapių nuoroda (žemėlapis turi būti pasiekiamas viešai);

14. Žemėlapiai atskiroms klasėms vertinami pagal šiuos kriterijus:

6 klasių mokinių sukurtų žemėlapių vertinimo kriterijai:

- bendras estetiškas vaizdas (pvz., tinkamas šriftas ir jo dydis, parinktos spalvos);
- aiškūs ir taisyklinga lietuvių kalba sukurti užrašai / aprašai.

7–8 klasių mokinių sukurtų žemėlapių vertinimo kriterijai:

- bendras estetiškas vaizdas (ar vienodai suprantame, reikia aiškumo, pvz., šriftas, dydis, spalvos);
- aiškūs ir taisyklinga lietuvių kalba sukurti užrašai / aprašai;
- surinktos informacijos įvairovė, jos pateikimas.

9–10 (I–II gimnazijų) klasių mokinių sukurtų žemėlapių vertinimo kriterijai:

- temos aktualumas;
- bendras estetiškas vaizdas (pvz., tinkamas šriftas ir jo dydis, parinktos spalvos);
- aiškūs ir taisyklinga lietuvių kalba sukurti užrašai / aprašai.
- kartografinis vaizdas –temą atitinkantis kartografinis pagrindas, tinkamai parinkti žemėlapiu sutartiniai ženklai, tvarkinga legenda ir žemėlapiu mastelis;
- surinktos informacijos įvairovė, jos pateikimas.

11–12 (III–IV gimnazijų) klasių mokinių sukurtų žemėlapių vertinimo kriterijai:

- temos aktualumas;
- bendras estetiškas vaizdas (pvz., tinkamas šriftas ir jo dydis, parinktos spalvos);
- aiškūs ir taisyklinga lietuvių kalba sukurti užrašai / aprašai.
- kartografinis vaizdas –temą atitinkantis kartografinis pagrindas, tinkamai parinkti žemėlapiu sutartiniai ženklai, tvarkinga legenda ir žemėlapiu mastelis;
- surinktos informacijos įvairovė, jos pateikimas.
- žemėlapiu paremtos istorijos išbaigtumas, autoriaus asmeninio indėlio panaudojant savo foto, video medžiagą, atskleidimas.

16. Konkurso darbus vertins komisija sudaryta iš konkursą organizuojančių įstaigų specialistų. Visiems konkurso dalyviams bus įteikiami padėkos raštai, o komisijos atrinktiems I–III vietų laimėtojams – prizai.

17. Visi vertinimo kriterijus atitinkantys mokinių darbai bus patalpinti į www.facebook.com/gismokykla. Visi norintys galės balsuoti už patikusius konkursui pateiktus žemėlapius. Vienas asmuo gali balsuoti daugiau nei už vieną žemėlapi. Žemėlapių, surinkusių daugiausiai balsų, autoriai bus apdovanoti prizais.

18. **Konkurso baigiamasis renginys numatomas Kaune, 2017 m. vasario 10 d.** Tikslī vieta, laikas ir programa bus paskelbti 2016 m. gruodžio mėn. Renginio metu bus apdovanoti prizininkai, pristatyti jų darbai, mokytojai pasidalins GIS naudojimo patirtimis, mokiniai ir juos lydintys asmenys išvys įdomiausius GIS taikymo pavyzdžius, gyvus pristatymus.

19. Kilus organizaciniams neaiškumams kreipkitės sarunas.gerulaitis@upc.smm.lt

VII. DARBŲ ATLIKIMO REKOMENDACIJOS

Šiomet kuriant žemėlapius siūlome pasirinkti kiek kitokį – istorijas pasakojančio žemėlapiu – kūrimo būdą, t.y., sukurti žemėlapiu paremtą pasakojimą. Istorijas pasakojantys žemėlapiai nėra paprasčiausi nuorodų dokumentai, atsakantys į tokius klausimus kaip: „Kur yra Varėna?“ ar „Kur yra Puntukas?“? Teminiai žemėlapiai padeda kelti klausimus ir į juos atsakyti, analizuoti, tyrinėti, sekti pokyčius: „Kiek gyventojų mano rajono kaimuose buvo 1990 metais ir kiek jų yra dabar?“, „Kaip atrodė Lietuvos pilys XX metais ir kiek jų išlikę šiuo metu?“, „Kokias šalis rinkosi emigrantai iki II-jo pasaulinio karo ir kokias renkasi šiuo metu?“, „Kokias savo rajono man svarbias vietas rekomenduočiau aplankyti svečiui?“ ir pan.

Žemėlapio kūrimas visų pirma turėtų prasidėti nuo noro papasakoti ir pasidalinti informacija apie tam tikrus įvykius, nuveiktus darbus, konkrečias vietas, atliktą analizę, problemas, pokyčius ir pan. Siekiant, kad informacija būtų lengviau suprantama, ją perteikti padės įvairūs žemėlapiai. Kitaip tariant, žemėlapis tampa viena iš informacijos perdavimo priemonių.

Kaip sukurti istoriją pasakojantį žemėlapi? Kaip ir kiekvienas pristatymas, pasakojimas, visų pirma jis turi turėti idėją, kuri apibrėžia, kokia tema bus pristatoma, kaip ji bus vystoma ir kokiai auditorijai bus skirta. Be to svarbu apgalvoti, kiek pagalbines medžiagos – nuotraukų, teksto, schemų turėsite. Galbūt norimos informacijos galėsite kreiptis į rajono savivaldybę, pasieškoti Lietuvos statistikos departamento svetainėje ar mokyklos sukauptame archyve. Nuo to priklauso teminio žemėlapio kūrimo įrankių rinkinio – šablono pasirinkimas. Griežtai apibrėžtų taisyklių, kokių atveju ir koki šabloną naudoti – nėra. Svarbiausia reikėtų atsižvelgti į kelis dalykus: visų pirma - ar jau yra iš anksto paruoštas žemėlapis (*angl. web map*) su jame esančiais sluoksniais. Kitas aspektas – kiek įvykių, vietų ar objektų planuojama pateikti žemėlapio pasakojime ir kokią dalį jame užims tekstinė, audio, video ar kita grafinė medžiaga.

Žemiau keletas teminių žemėlapio kūrimo įrankių <http://storymaps.arcgis.com/> (anglų kalba) – kelių šablonų pavyzdžiai:

Žemėlapio turas <http://storymaps.arcgis.com/en/app-list/map-tour/> (anglų kalba) – **vienas žemėlapis, mažai teksto, daug nuotraukų.**

Puikiai tinka pristatyti nuotraukas ar video medžiagą susietą su konkrečia vieta (kelionės įspūdžiai, žymių žmonių gimimo vietos, lankytini objektai ir kt.).

Šiame šablone galėsite pasirinkti tinkamą Jūsų idėjai kartografinį pagrindą ir patys pažymėsite norimas vietas žemėlapyje.

Pavyzdys: Apžvalgos bokštai Lietuvoje <http://arcg.is/2bftkj2> (lietuvių kalba).

Žemėlapio žurnalas <http://storymaps.arcgis.com/en/app-list/map-journal/> (anglų kalba) – **daug žemėlapio, daug teksto.** Puiki priemonė, jei turite daugiau nei vieną žemėlapi iliustruojantį pasirinktą temą bei tekstinės ir vaizdinės medžiagos (Emigrantų istorijos, Jūsų mokyklos pristatymas).

Žemėlapio žurnalas yra suskaidytas į atskirus puslapius, kiekviename iš jų yra vieta žemėlapiui, tekstui, nuotraukai. Nuosekliai peržiūrėjęs visus puslapius, skaitytojas susipažins su jūsų dinamišku ir gyvu pasakojimu.

Pavyzdys: Lietuvos krepšinio rinktinės laimėjimai <http://arcg.is/1gGJctZ> (lietuvių kalba).

Žemėlapių serija <http://storymaps.arcgis.com/en/app-list/map-series/> (anglų kalba) - **daug žemėlapių, nedaug teksto.**

Puiki priemonė atspindėti Jūsų atlikto tyrimo rezultatus, pokyčius laike. Žemėlapiai gali būti vienas su kitu nesusiję (Geografijos būrelio pastarojo dešimtmečio kelionių maršrutai, Jūsų miesto demografinė padėtis: žemėlapiai pagal gyventojų amžių, lytį, užimtumą ir lt.).

Pavyzdys: 2016 metų teminių žemėlapių konkurso laureatai <http://arcg.is/29E5fn2> (anglų kalba).

Pasirinkite Jus sudominusį šabloną

BUILD

LEARN MORE

Ir pirmyn!

Žiūrint iš technologinės pusės, teminių žemėlapių kūrimo įrankių rinkiniai – šablonai yra paremti ArcGIS Online – kartografavimo platforma.

Kuriant istorijas pasakojančius žemėlapius, **rekomenduojame naudoti ArcGIS Online viešąją paskyrą, prie kurios galima prisijungti naudojant asmeninius facebook arba google prisijungimus.**

Prisijungti

Neturite ArcGIS paskyros?

Užsiregistruokite 60 dienų bandymui.

IŠBANDYKITE ARCGIS

ArcGIS vieša paskyra

ArcGIS vieša paskyra – tai asmeninė riboto panaudojimo ir galimybių paskyra, skirta naudoti tik nekomerciniams tikslais.

SUKURTI VIEŠĄ PASKYRĄ

Jeigu prisiregistruote prie „Esr“ paskyros, jums automatiškai buvo suteikta prieiga prie ArcGIS viešos paskyros ir prie jų abiejų galite prisijungti naudodami tuos pačius kredencius.

Prisijungti

esri

Vartotojo vardas

Slaptažodis

Prisiminti prisijungimo duomenis

PRISIJUNGTI

Pamiršote slaptažodį? Pamiršote vartotojo vardą?

ARBA

Prisijungti naudojant IMONĖS PASKYRĄ

Prisijungti naudojant

Visa tolimesnė istoriją pasakojančio žemėlapio kūrimo eiga priklauso nuo pasirinkto šablono. Kviečiame laikytis nurodymų ir pradėti formuoti savo pasakojimą.

Jeigu kiltų sunkumų, mielai jums padėsime. Kreipkitės gismokykla@hnit-baltic.lt.

Nepamirškite, kad sukurtas teminis žemėlapis turi būti viešas (Bendrinti):

BENDRINTI PASAKOJIMĄ

Asmeninis
 Organizacija
 Viešas
 [Žiūrėti pasakojimą](#)

Placeholder for social media sharing options (Facebook, Twitter).

<iframe width="100%" height="800px">

Dydis (plotis / aukštis): 100% / 800px

Jei norite tobulinti pasakojimo išvaizdą socialiniuose tinkluose, naudokite **Mano pasakojimai**, kad pridėtumėte santrauką ir miniatiūros vaizdą.

[Valdyti visus savo pasakojimus](#)
[UŽVERTI](#)

VIII. NAUDINGOS NUORODOS

- Youtube mokomieji filmukai:
 - Kas yra teminiai žemėlapiai <https://www.youtube.com/watch?v=dhCL-qJGa98> (anglų kalba).
 - Kaip sukurti teminį žemėlapi <https://www.youtube.com/watch?v=Fi63TOP7Vxo> (anglų kalba).
- Instrukcija kaip sukurti žemėlapi turą pradedant nuo skaitmeninio žemėlapi <http://arcg.is/1zHoyTI> „6 Kaip susikurti pasakojimą iliustruojančią aplikaciją“ (lietuvių kalba).
- Instrukcija kaip susikurti <http://arcg.is/1zHoyTI> (lietuvių kalba) „3 kaip sukurti žemėlapi su pažymėtais objektais“.